Hundre bursdager
I EGEN BOLIG

Stadig flere kommer til å fylle hundre i årene som kommer. Men skal vi kunne feire hundreårsdagene hjemme, må vi tilpasse boligene våre for de aldrende bursdagsbarna.

Av Stina Sønvisen, seniorrådgiver, Husbanken region Bodø

For hundre år siden kunne ingen her til lands regne med å leve lenger enn femti år. I dag vil trolig halvparten av de som fødes få oppleve hundreårsdagen sin. Det blir mange bursdager!

I dag er det 637.000 personer over 67 år i Norge. I følge statistiske beregninger kommer dette tallet til å overstige en million i 2030. Bodø kommune vil få ca 4000 flere eldre om tjue år, ei økning på over 70 prosent. Stadig flere holder seg også friske og i full vigør til langt oppi årene. Dansk forskning viser at så mange som 30-40 prosent av mennesker mellom 92 og 100 år fremdeles er uavhengige av hjelp.

Det er altså all grunn til å feire at vi har klart å skape så gode levekår i vårt fredelige hjørne av verden. Men dagen derpå bringer med seg økt press på eldreomsorgen. Flere kommer til å trenge pleie – enten i sitt eget hjem, i omsorgsbolig eller sykehjem. Helsedirektoratet spår ei dobling i antall demenstilfeller innen 2040 fra dagens nivå på ca 70.000.

Antall personer i yrkesaktiv alder vil ikke øke i samme takt. Og skal vi opprettholde dagens tjenestetilbud om 30 år, må en tredjedel av alle skoleelever utdanne seg innen helse og omsorg – mot en sjettedel i dag.

Nytenkning tvinger seg frem, med andre ord.

Omsorg i hjemmet

Så fremt helsa tillater det ønsker de aller fleste å bo hjemme, selv med store hjelpebehov. Det er også myndighetenes overordna mål at så mange som mulig skal få bli boende i eget hjem i alderdommen.

Hjemmebasert omsorg er mer kostnadseffektivt enn omsorgsbolig eller innleggelse

på sykehjem. Men det krever at vi gjør noe med eksisterende boligmasse.

Husbanken jobber for at alle som planlegger, bygger og restaurerer boliger skal innta et inkluderende perspektiv: Alle boliger bør kunne brukes av alle, om en er ung eller gammel, frisk eller syk. Dette kaller vi for universell utforming. I offentlige bygg er universell utforming lovpålagt. Nå må vi få tilgjengelighetstanken inn overalt, både ved nybygging og ved tilpasning og rehabilitering av eksisterende boliger.

Universelt utforma boliger vil avlaste eldreomsorgen og frigjøre omsorgsboliger og sykehjemsplasser til de som trenger det mest. Men like viktig er det at universelt design gir økt livskvalitet for alle som skal bo i boligen.

Mange forbinder kanskje universell utforming med påtvungne ramper, unødvendig brede dører, snuradius og andre fordyrende elementer. Men det handler om så mye mer.

Inkluderende boliger

Universelt utforma boliger har best mulig løsninger for alle – i ulike livsfaser.

Når oldebarnet kommer for å spise kake på hundreårsdagen din, så slipper hun å snuble i dørkarmen når hun løper deg lykkelig i møte. Ditt høygravide barnebarn har ingen problemer med å komme seg opp i åttende etasje som du bor i, for det er selvsagt heis i blokka – noe som kom godt med da du sjøl brakk foten og måtte tilbringe noen uker på krykker. Den blytunge branndøra er ingen problem fordi det er installert elektrisk døråpner. Det gjør det lettere å komme seg ut og inn både med gåstolen, barnevogna og handleposene.

En rekke løsninger og innretninger kan bidra til å gjøre boligen mer imøtekommende for alle, og kan velges uten at byggekostnadene blir så mye høyere, så fremt en tenker på universell utforming helt fra tegnebrettet av.

I og med at universell utforming gir svar på mange menneskelige utfordringer, ønsker Husbanken at flere skal etterspørre slike kvaliteter. Å bygge i tråd med universell utforming vil bli rimeligere ved økt etterspørsel. Mange av løsningene vil dessuten etter hvert bli standard heller enn spesialtilpasning, slik som etthånds blandebatterier, terskelfri atkomst, ekstra dørbredde og gjennomtenkt plassering av betjeningspanel for brytere er eksempler på. Vi spår at universell utforming kommer til å bli et godt salgsargument etter hvert som kvalitetene oppdages av pengesterke boligkjøpere.

Trygghet med teknologi

Velferdsteknologi er en samlebetegnelse på brukerrettet teknologi som støtter og forsterker brukernes trygghet og sikkerhet, som bidrar til å gjøre dem mer selvhjulpne og uavhengige.

Sensorteknologi kan brukes til å overvåke et individs helsetilstand, for eksempel måle blodtrykk og gi beskjed via alarm når medisin skal tas. Smarthusløsninger kan skape

tryggere hjem for oss alle, for eksempel ved at potensielle brannstiftere som kaffetrakter og fjernsyn kobles av automatisk etter bruk. Sporingsteknologi kan brukes til å holde oversikt over hvor en person befinner seg. Det er viktig å skape enkle og brukertilpassede løsninger som krever lite kunnskap hos brukeren.

Men vi er skeptiske. Kanskje handler skepsisen om at vi ikke vil overlate oldemor til ensomheten i egen stue, kun med tekniske duppeditter til å hjelpe seg? Og skal det offentlige fritas for ansvar? Det er viktig å understreke at universell utforming og velferdsteknologi skal være et supplement til – ikke en erstatning av – den menneskelige kontakten mellom omsorgsyter og -mottaker.

Husbanken kan bidra

Som regjeringens viktigste verktøy for å nå boligpolitiske mål er Husbanken en sentral aktør i arbeidet med å løse fremtidas utfordringer. Husbanken har god kompetanse innenfor universell utforming, og deler gjerne. Vi har gode låne- og tilskuddsordninger når det gjelder universell utforming og utprøving av velferdsteknologi. Utfordringa ligger i å få flere til å benytte seg av dem.

Hvis flere av oss kan bli boende hjemme og motta omsorgstjenester i eget hjem, kan vi løse noen utfordringer innen pleie- og omsorgssektoren i årene framover, samtidig som verdien av å kunne tilbringe alderdommen i eget hjem anerkjennes.

På flyttefot?

Hertz varebiler dekker de fleste transportbehov!

Kontakt oss for gode tilbud på varebil!

Oppgi rabattkode CDP 0570407
ved bestilling

Bodø
Fauske
Telefon: 75 54 84 00
E-post: hertz.bodoe@hertz.no

Saab-paviljongen, Bodø
vis á vis Statoil i Olav V gate

Hertz.no
Journey On

® U.S Pat Off. © Hertz System, Inc